

Pripreme Za Zimu

Author: [Fron Nazi](#)

Priblizavanjem zime, medjunarodne organizacije se zure da obezbede zaklon za mnoge Kosovare, ali ih sprecavaju logicke prepreke i birokratski zastoji.

Priblizava se zima, a medjunarodne organizacije na Kosovu zure da obezbede zaklon za 350,000 ljudi u njihovim domovima. U medjuvremenu, potpuno je unisteno 50 hiljada kuca, a jos 350 hiljada ljudi ce morati da se skloni kod rodjaka i prijatelja u toku sledecih nekoliko meseci.

Proslo je manje od pet meseci od kraja NATO bombardovanja i povlacenja srpskih snaga sa Kosova, a vecina kosovskih Albanaca koji su pobjegli usled srpske akcije etnickog ciscenja, vratila se u pokrajinu. Zbog logistickih prepreka i birokratskih zastoja, medjunarodna pomoc sporo stize.

U kancelariji Viseg komesarijata UN za izbeglice (UNHCR), u svakom slucaju se veruje da pomoc stize tamo gde je najpotrebnija. "Ovo je trka s vremenom i sve u svemu program se dobro razvija", kaze potparol Peter Kessler. "Verujem da ce vise ljudi umreti od hladnoce u Vasingtonu, nego na Kosovu."

UNHCR je pripremila tri vrste pomoci za prezimljavanje u kucama koje se daju popraviti. Prvu vrstu predstavlja pomoc koja je sastoji od obezbedjenja krova uz upotrebu greda i plasticnih pokrivaca. Druga se sastoji u zastiti soba od vlage uz pomoc plasticnih pokrivaca, drveta i stiropora. Treca pomoc predstavlja zagrevanje prostorija uz upotrebu sporeta i tepiha.

Pomoc u zastiti i zagrevanju prostorija privremena je mera kojom se pomazu primaoci da prezime zimu. Obezbedjenje krova predstavlja trajno resenje, osim plasticnih pokrivaca koji bi se u prolece zamenili crepom.

UNHCR kaze da se polovina pomoci za prezimljavanje u kucama vec raspodelila uz pomoc humanitarnog staba Evropske zajednice (ECHO), Kriznog staba za pruzanje pomoci u vreme nepogoda (OFDA) i tridesetak nevladinih organizacija.

Uprkos zvanicnom optimizmu UNHCR, mnogi humanitarni radnici brinu da je program prezimljavanja vec zakasnio i da ce mnogi Kosovari ostati bez sklonista kada padne prvi sneg. Stavise, oni ukazuju na cinjenicu da su organizacije kao sto su OFDA i USAID kancelarija Prelazne inicijative (OTI), sastavni deo programa iako nemaju mandat da se bave ovim poslom.

Strahovanja humanitarnih radnika dele i kosovski zvanicnici u udaljenim delovima , narocito zapadnog Kosova. Taj deo je podneo najvecu stetnu zbog posledica srpske politike spaljene zemlje.

U Mitrovici, 30 minuta voznje na sever od glavnog grada, Barjim Rexhepi, nekadasnji major OVK vojske, zali se da UNHCR nije uspeo da se adekvatno pozabavi problemom prezimljavanja. "Sedamdeset odsto kuca obelezanih za pomoc nije spremno za zimu", kaze on. Naglasava da je nevladina organizacija Fond zajednickog prebivalista (CHF) mnogo efikasnija od ostalih. Posto je sprovedla procenu podrucja, ova organizacija otpocela je sa rekonstrukcijom 300 domova.

UNHCR klasifikuje kuce po stepenu stete na skali od jedan do pet, gde jedan predstavlja malo ostecenu, a pet potpuno unistenu kucu. Od 7,200 domova u Mitrovici, osteceno je 30 odsto gradjevina, sudeci po Rexhepiju, koji kaze da lokalne vlasti poseduju fotografski snimak svake ostecene gradjevine.

Brzina priprema za zimu povećala se u poslednjih nekoliko nedelja, usled toga što su međunarodne agencije dale prioritet ovom programu. Njega ipak usporavaju razni logistički i birokratski problemi.

Vecina gradjevinskog materijala stize vozovima ili kamionima na Kosovo preko Makedonije. Misija UN na Kosovu (UNMIK) trazi skroman porez od jednog dolara za svaki kamion koji predje granicu, koji se naplacuje na granici. Makedonske vlasti, medjutim, stalno menjaju porezni status humanitarne pomoci koja stize na Kosovo, pokusavajući na taj nacin da nesto zarade, sto ima za posledicu da medjunarodni zvanicnici cesto mole Skoplje da propusti pomoc.

Kada pomoc stigne na Kosovo, ona se drzi u dva veća skladišta u Pristini i Orahovcu. Odatle medjunarodne humanitarne agencije skupljaju materijal i raznose ga u preko dve hiljade gradova i sela. Korisnici pomoci potpisuju ugovor da ce obezbediti prebivaliste za bar dve porodice ili ce im materijal biti konfiskovan.

Da bi jos vise ubrzao proces prezimljavanja, visoki predstavnik UN misije, Bernard Kouchner upravo je uveo novo resenje koji bi trebalo da se svidi svim pobornicima slobodnog trzista. On je odlucio da razdeli gotov novac lokalnom stanovnistvu koje jos nije primilo pomoc prezimljavanja i dozvoli ljudima da sami kupe odgovarajucu gradju.

Otkako su se Kosovski poduzetnici uvezbali u izbegavanju carinskih poreza, izgleda da na trzistu Kosova nema nestasice gradjevinskog materijala. Medjutim, direktna posledica ove nove politike bila je da lokalno stanovnistvo odbija pomoc prezimljavanja u korist gotovog novca.

Fron Nazi je direktor projekta Instituta IWPR u Pristini.

Location: [Macedonia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/pripreme-za-zimu>